

K ZVÝŠENÍ BOJOVÉ POHOTOVOSTI VOJSK

Plukovník Emil Němec

Naše lidová armáda, armáda dělníků, rolníků a pracujících inteligence, má vznešené a ušlechtilé cíle. Náš pracující lid jí svěřil obranu svobody, nezávislosti a socialistických vymožeností proti úkladům imperialistických agresorů. Komunistická strana a vláda Národní fronty provádějí důslednou mírovou politiku, opírající se o těsné spojení s mohutným táborem míru, demokracie a socialismu v čele se Sovětským svazem. Vzhledem k určitému zmírnění mezinárodního napětí, dosaženému ráznými kroky v zahraniční politice SSSR, přistoupila vláda ČSR ke snížení ozbrojených sil o 34 000 mužů, aby dokázala celému světu konkrétní mírové úsilí našeho lidu. Tento krok naší vlády však neznamená, že je možno polevit v úsilí o rychlé zvýšení bojové pohotovosti vojsk čs. lidové armády. Naopak, toto opatření zavazuje všechny příslušníky k boji za rychlé zvýšení bojové pohotovosti armády, která musí být i při snížených počtech schopna zabezpečit náš lid před neočekávaným napadením imperialistického agresora.

Komunistická strana nás učí, že dokud existuje imperialismus, bude stále existovat možnost přepadení zemí tábora socialismu. Soudruh Lenin varoval sovětský lid slovy: »Když jsme zahájili naši mírovou výstavbu, budeme v této mírové výstavbě pokračovat. Současně však, soudruzi, buďte bdělí, chraňte obranyschopnost naší země a naší Rudé armády jako oko v hlavě« (sv. 13, str. 125, rusky). Tato závažná leninská slova platí do všech důsledků i pro nás v současné mezinárodní situaci. Usilovné zvyšování nákladů na zbrojení v celém kapitalistickém táboře, budování válečných základů všech druhů na území cizích států kolem SSSR a zemí lidových demokracií, financování německých imperialistů a konkrétní kroky k rychlému vzkříšení a vybudování »Wehrmachtu« přímo před našima očima a lícoměrné řeči imperialistů o míru — to jsou fakta, která jasně dokazují, že v kapitalistickém světě existují útočné síly, které provádějí politickou, hospodářskou a vojenskou přípravu nové světové války proti SSSR a zemím lidové demokracie. Ve Spojených státech denně otevřeně zaznívají z rozhlasu, televise, časopisů výzvy k válce proti SSSR a zemím lidových demokracií za použití atomových, vodíkových a bakteriologických zbraní. Američtí, britští, francouzští a nyní již i němečtí generálové vypracovávají celou soustavu plánů preventivní války, majíce na mysli provedení nenadálého úderu při použití zbraní hromadného ničení bez vyhlášení války. Americký časopis »Washington Times Herald« na příklad píše: »Nová válka se nemá zaměřit jen na ničení nepřátelské armády, jak tomu bylo v minulých válkách, nýbrž má úplně zničit nepřátelský národ. Pro zničení celého národa je nezbytně nutné shazovat pumy tak, aby bez jakékoli lítosti byli zničeni muži, ženy a děti. Je třeba spálit jejich obydlí, zničit továrny, úrodu, nakazit vodu a z celé země udělat mrtvou poušť.« Takové jsou plány a pravá tvář světového imperialismu.

Nebylo by tedy správné podceňovat imperialistické síly, nebrat v úva-

hu reálnou možnost nenadálého přepadu imperialisty a dopustit vůbec úvahy o možnosti snížení naší bdělosti nebo dokonce bojové pohotovosti vojsk.

Sovětská vojenská věda učí, že je nutno počítat s faktorem strategického, operačního i taktického překvapení jako s velmi vážným faktorem, který může mít značný vliv na průběh bojů a operací. Náhlý útok za všech podmínek staví útočníka do výhodné situace, a není-li obránce na vysoké úrovni bojové pohotovosti a připravenosti, účinek překvapení rychle vzrůstá a kádrová vojska bojující proti útočníkovi mají veliké ztráty. Zkušenosti ze všech minulých válek tuto skutečnost potvrzují. Náhlý útok s použitím zbraní hromadného ničení nabývá nových forem a může být daleko nebezpečnější. Ze zkušeností z nedávných dějin víme, že se náhlý útok podniknutý imperialistickými státy stal jejich hlavní metodou a nadějí na úspěšný průběh operací a zásadní obrat v jejich prospěch.

Úkolem všech našich ozbrojených sil je nedovolit za nic na světě nenadálý útok a vpád nepřítele na naše území, pokusy o vpád nejen úspěšně odrazit, ale v součinnosti se Sovětskou armádou a armádami našich bratrských lidových demokracií zasadit nepříteli zdrcující údery a zničit jej.

Splnění tohoto hlavního úkolu naší armády vyžaduje především dosažení vysokého stupně bojové pohotovosti vojsk, velitelství všech stupňů i týlových zařízení, čehož lze dosáhnout jedině tehdy, pochopí-li všichni příslušníci naší armády, a především velitelský sbor, závažnost této otázky, budou-li se jí denně zabývat a budou-li ji považovat za jednu ze svých nejdůležitějších úkolů.

Co v sobě zahrnuje pojem bojové pohotovosti vojsk a celé armády? Tento pojem zahrnuje v sobě všechno, co je nutné vojákovi k důsledné a mužné obraně vlasti. V něm se odrážejí nejdůležitější morální a bojové kvality naší armády budované po vzoru slavné Sovětské armády.

Bojová pohotovost obsahuje tyto hlavní prvky:

- morální a politické uvědomění všech příslušníků armády,
- vysokou bdělost každého vojáka,
- vysoký stupeň bojového výcviku a ovládání soudobé techniky, kterou je naše armáda vybavena,
- vysokou úroveň tělesné připravenosti a schopnost bojovat za nejtěžších podmínek za použití zbraní hromadného ničení,
- dokonalé materiálně technické zabezpečení útvarů, svazků, štábů i jednotlivců,
- výcvik jednotlivců, jednotek, útvarů, svazků a štábů k rychlému a důkladnému přivedení vojsk do bojové pohotovosti.

Jedním z podstatných prvků bojové pohotovosti je zvládnutí všech úkolů bojového poplachu, jehož cílem je přivést vojska v nejkratší době do takového stavu, aby mohla plnit bojové úkoly. Prověrka bojového poplachu, provedená po celoročním usilovném nácviku u vojsk, dává konečný obraz o bojové pohotovosti prověřovaného útvaru, svazku nebo štábu.

Protože problematika bojové pohotovosti je příliš široká a celý velitelský sbor je svou každodenní prací zaměřen při výchově našich vojáků i při řešení otázek materiálního zabezpečování armády na hlavní prvky

bojové pohotovosti, rozeberu v tomto článku některé otázky jednoho z uvedených prvků — provádění bojového poplachu — který byl dosud některými veliteli a štáby nedoceněn, takže dosud nebylo všude dosaženo žádaného stupně bojové pohotovosti.

Zhodnocení stavu bojové pohotovosti vojsk

Význam bojové pohotovosti vojsk nebývá často docenován. U některých důstojníků se vyskytují názory, že provedení bojového poplachu je jednoduchý úkol, záležející ve svolání důstojníků na pracoviště a v nastoupení jednotky s výstrojem a výzbrojí na nástupiště. Někteří velitelé se tím spokojují a nejsou si vědomi, že provedení nástupu je jen jedna část dílčích úkonů. Takto připravená jednotka nemůže být schopna plnit bojový úkol.

Často byla dáвана prověrka bojové pohotovosti při jarních a podzimních inspekčních prohlídkách vojsk na poslední místo mezi prověřované předměty a její výsledek nebyl rozhodující pro hodnocení útvaru nebo svazku. Jestliže útvar nebo svazek nedosáhne bojové pohotovosti pro svoji morálně politickou, výcvikovou a materiální nepřipravenost v stanovených počtech, prostorech i časech, nelze jej hodnotit kladně, neboť není schopen splnit bojový úkol. A právě schopnost plnit bojový úkol musí být cílem veškeré bojové a politické přípravy. Při takovémto postupu hodnocení uvědomí si každý velitel význam bojové pohotovosti, svou odpovědnost za ni a věnuje pak zvýšenou pozornost plánování, organisování, materiálnímu zabezpečení i samým nácvikům jednotlivých dílčích úkolů provádění bojového poplachu. Potom věnuje potřebný čas i na průzkumy a přípravné práce a nebude provádět tyto úkoly jako doplněk programu bojové přípravy nebo ze zálohy času.

Všechno, co voják koná při svém denním zaměstnání, počínaje raním tělocvikem, morálně politickou výchovou, všemi druhy výcviku, přípravou materiálu a konče konáním dozorčí služby, vše musí být zaměřeno k dosažení a udržení bojeschopnosti a bojové pohotovosti jednotlivce, jednotky a útvaru. Všechny získané návyky, stupeň výcviku jednotlivců i jednotek, stupeň morálně politické připravenosti i výsledky práce velitelů a štábů se musí projevit při provedení bojového poplachu.

Připravuje-li se voják tělesně, střelecky, theoreticky, politicky, veškerá tato příprava se musí odrazit v jeho připravenosti plnit úkol — být v pohotovosti bránit vlast a její socialistické zřízení.

V uplynulém výcvikovém roce byla dosaženo značného zlepšení při provádění bojového poplachu a byla vytvořena řada předpokladů k různému zvýšení bojové pohotovosti vojsk i štábů. Vydáním směrnic ministra národní obrany pro udržování stále bojové pohotovosti vojsk čs. lidové armády byl položen základ k vypracování plánů bojového poplachu veliteli vojenských okruhů, svazků i útvarů. Na podkladě těchto směrnic byly provedeny instruktáže a pomoci při zpracovávání plánů bojového poplachu na velitelství i u útvarů a do zpracování plánů byli zapojeni velitelé, náčelníci štábů a náčelníci operačních oddělení svazků i útvarů.

Dosud se však nezapojili do této práce stejnou měrou všichni náčelníci druhů vojsk svazků, ani náčelníci některých zařízení a skladů. Tito funkcionáři často při svých výjezdech k vojskům, při sledování odborných otázek, nevěnují po své speciálnosti pozornost, jak jsou vojska

bojově pohotova v celku, jak je zabezpečeno co nejorganisovanější a nejrychlejší provedení bojového poplachu k dosažení bojové pohotovosti. Málo je návrhů s jejich strany na opatření k zlepšení bojové pohotovosti, ať už je to v uložení techniky, v úpravě skladů k rychlému výdeji, v samé výstavbě nových skladů a zařízení, urychlujících výdej ze skladů a uvedení bojové techniky do pohotovosti, na př. zařízení k zahřátí olejů, k výdeji akumulátorů nebo jiného materiálu, na němž je závislá technika.

Někteří důstojníci jsou dosud mylného názoru, že se jich věci bojové pohotovosti i bojových poplachů netýkají, poněvadž pro svou specialisaci nebo funkci nemají odpovědnost za celkový stav bojové pohotovosti a za provádění bojového poplachu ve svých funkčních povinnostech.

Vysoká bojová pohotovost naší armády musí být ctí všech vojáků. Za dosažení nejlepších výsledků pro splnění tohoto úkolu musí bojovat všichni bez rozdílu hodnosti i funkčních povinností; není to věc jen velitelů a několika funkcionářů, nýbrž i všech odborných funkcionářů-specialistů, všech politických zástupců, stranických i mládežnických organizací.

Plánování bojového poplachu

Rychlost práce v současných podmínkách vedení boje a operace jak velitelů, tak i štábů vyžaduje co nejrozšířenějšího užívání grafické dokumentace. Tím potřebnější a výhodnější je forma grafického zpracování dokumentů v případech, kdy minuty rozhodují, jak je tomu i při provádění bojového poplachu.

Proto je nevýhodné zpracovávat plány bojového poplachu na stovkách listů, s celými svazky příloh, ačkoli se dá mnohem přehledněji říci více jednoduchým náčrtem, plánkem nebo upravenou mapou s potřebnou legendou. Graficky lze zpracovat na příklad přehledný plán svozu důstojníků, kde může být vyjádřeno různými barvami pořadí a naléhavost úkolů. Také přílohy bojového zabezpečení, regulace i spojení je výhodnější zpracovat graficky. Některé přílohy se pořizují dvojmo. Jeden výtisk se uloží v plán bojového poplachu útvaru (svazku), druhý v pomůckách pro dozorcí orgány nebo u funkcionářů, aby se mohli s dokumenty včas a plně seznámit a v čas potřeby podle nich provádět svou činnost a nemuseli pod tlakem času teprve se s nimi pracně a v rozčilení seznamovat. Každý dokument, který možno předem připravit k urychlení činnosti za bojového poplachu, pomáhá štábu zkrátit čas a provést správně bojový poplach. To se týká zejména dokumentů pro odběr materiálu, ať už jsou to plné moci nebo stvrzenky k odběru.

Po prověření bojového poplachu, při němž bylo použito zpracované dokumentace, musí být dokumentace ihned doplněna využitím všech poznatků získaných při prověrce. Rovněž musí být ihned stanoveno nové heslo a odevzdáno v zapečetěných obálkách dozorcím orgánům.

Ani sebelépe zpracovaný plán bojového poplachu, není-li udržován v živosti a běžně doplňován, nemůže být hodnotnou a spolehlivou pomůckou k řízení činnosti za bojového poplachu velitelem a štábem a ztrácí tak svou cenu. Proto je třeba určit odpovědného důstojníka — náčelníka štábu, náčelníka operačního oddělení a p., který má stálou povinnost plán udržovat v živosti a doplňovat jej nejen na základě změn v situaci (na př. provádění dislokačních nebo ubytovacích změn, změn kádrových, funkčních i materiálních), ale i na základě poznatků z pro-

věrek vlastního útvaru a podle poznatků vyšších velitelství. Jen za spolupráce a dobré součinnosti velitelství a štábů všech stupňů může být plán bojového poplachu neustále zdokonalován a tak být hodnotným dokumentem.

Plán bojového poplachu nemá opakovat ustanovení řádů, nýbrž konkrétně stanovit řešení úkolů velitele, štábu, útvaru k dosažení bojové pohotovosti. Podle tohoto dokumentu je řízena činnost všech zúčastněných i při prověrce bojové pohotovosti i při nácviku dílčích úkolů. Zpracování plánu nesmí být samoučelné; plán se nezpracovává jen proto, že je tak nařízeno, aby byl zpracován nebo aby sloužil jako průkazný materiál. Musí to být především pracovní pomůcka, v níž se rychle dovedou orientovat ti, kteří podle ní řídí, provádějí nebo prověřují činnost. Plán musí být sestaven tak, aby se podle něho bylo možno řídit i za nových podmínek vzniklých situací.

Plán nesmí obsahovat jen chronologický výpočet řady mnohdy i bezvýznamných úkolů; musí být vodítkem k soustavné, organizované a promyšlené práci všech, kteří podle něho pracují. Musí být přehledný a tím i snadno použitelný. Jen tak se budou podle něho všichni řídit, budou ho používat s plnou důvěrou a zachovají si veškerou pružnost a iniciativu při řešení otázek vzniklých vytvořenou situací i změnami v průběhu provádění bojového poplachu.

Jestliže je takto plán oproštěn ode všech všeobecně známých věcí, je vypracován s maximálním použitím grafického vyjádření i otázek bojového zabezpečení, regulace, odběru, využívá vhodně tabulek počtů, materiálu i připravených tabulek signálů, z nichž většina musí být všeobecně známa, bude odstraněna řada nedostatků, které se stále vyskytují při všech prověrkách. Současně se musí prohloubit znalosti mladších náčelníků, starších rot, jakým materiálem musí být jednotka i jednotlivec vybaven. Za pomoci vhodných pomůcek musí být tyto osoby s to nejen materiál vydat, ale i překontrolovat tak, aby i v omezeném čase za nejtěžších podmínek nebylo zapomenuto na žádný z plánovaných úkonů, ani na žádný materiál, který je třeba vzít s sebou. Tak budou jednotky i útvary plně vybaveny pro boj, bude včas odeslán potřebný počet osob a aut k odběru materiálu, i když nebudou na pracovišti ještě všichni funkcionáři.

Činnost funkcionářů je vhodně zpracovat formou tabulky, v níž je stanoven úkol, kdo ho provede a v součinnosti s kým, odvolání na zpracovaný dokument, doba splnění — prověření hlášení o splnění a konečně zhodnocení úkolu.

Přitom všechny tyto základní dokumenty musí tvořit součást plánu bojového poplachu a v druhém exempláři musí být bezpečně uloženy přímo u vykonavatelů. I tyto dílčí dokumenty musí být osobně prověřeny a schváleny staršími náčelníky, aby byla zabezpečena sladěnost i úplnost činnosti.

Všechny plány zůstanou papírem, neuvedou-li je lidé v život. Pro velitele i štáby všech stupňů, pro důstojníky a poddůstojníky na jakémkoli stupni to znamená řídit činnost podle nich, přizpůsobit iniciativně, vyžaduje-li to situace, některé úkoly, reagovat na plánem nepředvídané nebo nově vzniklé události rozhodně, směle a bez bázně před odpovědností.

Někteří velitelé zůstávají často při provádění bojového poplachu v pasivitě, nechají probíhat celou činnost živelně a ani neprověřují

správné provedení. Druzí někdy svými zásahy způsobují neklid a zdržují provedení. Velitelé musí naopak při prověrkách bojové pohotovosti vnášet klid, rozvahu, přesnost a úplnost do všech prací, jsouce si vědomi toho, že by za skutečného bojového poplachu velká část jejich činnosti byla zaměřena na nastávající bojový úkol nebo znemožnění činnosti nepřítele.

Vyhlašování bojového poplachu

Rychlé vyhlášení bojového poplachu je jedním ze základních požadavků rychlého dosažení bojové pohotovosti. Závisí mnohdy na vynalézavosti velitelů, na místních poměrech v posádkách, na velikosti posádky i na pobytu vojsk. Jinak, a to podstatně rychleji, může být vyhlášen bojový poplach vojskům ve VVP nebo v objektech, kde jsou vojska ubytována pohromadě, jinak je tomu ve velkých posádkách nebo kde útvar nebo velitelství je v několika objektech.

Rychlé vyhlášení lze provést místním rozhlasem nebo sirénami, ať už jsou to sirény k tomuto účelu výhradně zřízené nebo sirény průmyslových podniků, s nimiž při součinnosti s orgány místní správy je to dohodnuto. V některých případech vzhledem na utajení nebo omezení bojového poplachu na jednotlivý útvar v posádce bude nutno provést vyhlášení jen pomocí spojek.

Vyhlášení spojkami vyžaduje zejména ve velkých posádkách více času. K rychlému provedení je třeba organisovaného a často prováděného nácviku spojek, zabezpečení jejich zastupitelnosti, zdvojení a stálého doplňování vzhledem na změny v přidělení vojáků, jejich dovolené, služební volno i onemocnění. Při samém vyhlášení bojového poplachu je třeba činnost spojek řídit dozorčími orgány a ze zálohy spojek poslat pro ty důstojníky, jejichž spojky z jakéhokoli důvodu nejsou přítomny. Vzhledem na velký počet spojek některých útvarů, velitelství, útvarů a úřadů je třeba decentralisovat odpovědnost za odeslání spojek a uvědomění na nižší dozorčí orgány, aby bylo odeslání spojek urychlené a také aby byla řádně vedena evidence, pro koho byla spojka odeslána a zda důstojníka uvědomila. Přesné vedení evidence se zapsáním času odchodu a příchodu spojek i příchodu důstojníků je zvlášť důležité, neboť tak lze odstranit nedostatky vzniklé tím, že některé spojky nejsou přítomny nebo nemohly důstojníky uvědomit. U velitelství a útvarů, kde jsou k dispozici vozidla, je výhodné, aby spojky byly posílány na autech nebo aby povinnosti spojek plnili řidiči. Tím se značně zrychlí uvědomění a současně při dobrém zplánování lze provést i svoz důstojníků, při čemž některé vozidlo může provést i několik koloběhů. Tam, kde je nedostatek motorových vozidel, lze s výhodou použít i cyklistů. Čím většího počtu prostředků je použito k uvědomění, tím lépe a rychleji je provedeno svolání. Přitom vždy nutno vzít v úvahu, že některý způsob uvědomování může selhat vlivem činnosti nepřítele nebo z technických důvodů. Tak tomu je i při uvědomování telefonem. Tento prostředek je jedním z nejrychlejších, když je ho správně použito, t. j. umí-li ten, kdo povolává důstojníky, rychle telefonovat, má-li jejich telefonní čísla a ví-li, kde volaný v době vyhlášení je.

Při uvědomování telefonem je rychlost provedení závislá na automatisaci ústředny, na počtu volaných účastníků a na metodě volání. Při automatické ústředně možno počítat s dobou 2 až 3 minut na uvědomění jednoho důstojníka za předpokladu, že se účastník ozve při prvním

volání. Každým dalším voláním se zvětšuje potřebná doba nejméně o další 2 až 3 minuty. V noci je výhodnější při automatické ústředně volat několikrát než nechat telefon dlouho nepřetržitě zvonit.

Jestliže se uvědomuje telefonem větší počet účastníků, je účelné rozdělit tuto povinnost na několik osob, když je to technicky možné vzhledem k počtu linek, nebo použít t. zv. »řetězového« způsobu. Při tomto způsobu se zavolá několik důstojníků, kteří jsou povinni volat další. Tím se podstatně zkrátí doba vyhlašování a ušetří se čas dozorčích orgánů, kteří mohou konat další svoje povinnosti. Také linka k dozorčím orgánům je dříve uvolněna. Telefonické uvědomování je nutno procvičit za různých situací a zároveň je prověřit, neboť jen tak mohou být získány pro každé velitelství i útvary praktické poznatky a ukáže se, zda v některých případech nebude výhodnější uvědomit důstojníky jiným způsobem.

Pro rychlé uvědomění a svolání velitelského sboru je nutno, aby důstojníci jednak informovali o místě svého pobytu v mimoslužební době své přímé náčelníky a příslušné dozorčí orgány.

Jak bylo již několikrát zjištěno, ani velitelé a funkcionáři, jejichž přítomnost na pracovišti je bezpodmínečně nutná, neinformují vždy dozorčí orgány o místě svého pobytu. To svědčí mnohdy o nedostatku odpovědnosti za bojovou pohotovost, vždy však o pohodlí jednotlivců, jimž je obtížno na věc pamatovat a informovat dozorčí orgány nebo provést potřebný zápis. Pro splnění úkolů spojek je třeba zabezpečit při odchodu z bytu na smluveném místě zprávu pro spojku, na př. ve schránce na dopisy, kde má nepřítomného důstojníka hledat.

Spojky musí jít na úkol řádně vyzbrojeny, musí mít ochrannou masku a v noci elektrickou svítilnu.

Každý důstojník je povinen učinit v domě a v bytě taková opatření, aby spojka svůj úkol mohla splnit co nejrychleji a nejspolehlivěji. K tomu patří úprava nebo výměna slabého zvonkového zařízení, umožnění vstupu do uzavřených velkých domů a p. Osvědčuje se mít jeden klíč od domu uložen v zapečetěné obálce u dozorčího orgánu, který při odesílání spojek jí klíč vydá.

Po příchodu do kasáren nebo na velitelství jsou důstojníci krátce v potřebném rozsahu informováni zejména o době »Č«, o prostoru shromaždiště, po případě o nařízených omezeních nebo doplňujících nařízeních k provedení bojového poplachu. Některé tyto údaje mohou být napsány na tabuli u dozorčího důstojníka, aby se důstojníci po příchodu mohli bez jakéhokoli zdržení informovat zejména o »Č«, neboť mnohá jejich činnost bude vázána k této době. Čas »Č« bude zpravidla stanoven starším náčelníkem současně s vydáním rozkazu k vyhlášení bojového poplachu. Pro splnění normy stanovené směrnicemi pro bojový poplach se počítá čas od tohoto okamžiku do doby, kdy velitel hlásí dosažení bojové pohotovosti.

Svoz důstojníků

Jedním z předpokladů úspěšného dosažení bojové pohotovosti je rychlé a úplné provedení svozu důstojníků, poddůstojníků z povolání bydlících mimo kasárenský objekt i občanských zaměstnanců vojenské správy. Je to otázka, kterou musí řešit velitelé všech stupňů i náčelníci posádek individuálně, s přihlédnutím k zvláštnostem té nebo oné posádky. Jiné podmínky jsou v Praze, kde jsou důstojníci centrálních úřadů i útvarů

rozptýlení nejen na území Velké Prahy, ale i v okolí Prahy, a jinak je tomu v malé posádce, kde často bydlí i velká část důstojníků v jednom sídlišti. Svoz důstojníků z takového sídliště je značně lehčí a může být proveden v poměrně krátké době. Je-li sídliště blízko kasáren, je rychlejší, jdou-li důstojníci pěšky.

Naproti tomu ve velkých posádkách je třeba současně s organizací způsobu uvědomění plánovat i nejvhodnější způsoby svozu. Přitom je třeba zabezpečit svoz zejména v době, kdy nejsou v provozu veřejné dopravní prostředky, nebo pro případ, že tyto prostředky v důsledku činnosti nepřítele nebudou v provozu.

Poněvadž není možné, aby pro každého důstojníka jelo zvláštní vozidlo, je nutno v plánu stanovit, kdo musí být vzhledem k důležitosti a naléhavosti svých úkolů přednostně na pracovišti, a organisovat svoz zvláštními auty jen těchto důstojníků. Pro ostatní je třeba zřídit hromadnou, po případě kyvadlovou dopravu k urychlení svozu. To znamená, že do části města, kde bydlí větší počet důstojníků, jede několikrát autobus nebo nákladní automobil po přesně stanovené ose a s určenými zastávkami. Na této ose i zastávkách se důstojníci shromažďují, aby mohli být hromadně odvezeni na svá pracoviště.

Avšak nejpodrobnější propracování svozu důstojníků do kasáren nebo na určené pracoviště ještě svoz nezabezpečuje. Provádět takto připravený svoz živelně, bez kontroly i bez dalšího vlivu není možné, neboť v připraveném přehledu o uvědomění musí být s příchodem na pracoviště vyznačeno, kdo a kdy přišel, aby mohla být provedena úprava plánované činnosti, pokud jde o zabezpečení plnění úkolů jednotlivými osobami nebo aby mohlo být dodatečně a zvlášť pro některého důstojníka posláno. Je nutno uvážit, že ne vždy budou všechna plánovaná auta a řidiči k dispozici a že vlivem nepřátelské ať již vzdušné nebo pozemní činnosti bude příchod na pracoviště ztížen.

Nástupiště

Pro nástupiště je vhodné volit dostatečně velký prostor, kde je možnost dobré cirkulace, pevná, suchá půda a možnost maskování. Při určení velikosti prostoru přihlíží se k plnému počtu osob i vozidel. Počítá se i s místem pro svoz materiálu a pro jeho přeložení na určená vozidla, jak je tomu na příklad s municí, pohonnými hmotami a proviantem. Každá jednotka, každé vozidlo musí mít vyhrazené místo, které zaujímá i tehdy, když se provádí jen dílčí nácvik. Přitom se ponechává volné místo pro jednotky, vozidla i materiál, které se nácviku nezúčastní.

Pro označení určených míst jsou předem připraveny orientační tabulky, v noci tlumená světla, aby nedocházelo k zbytečným přesunům a zmatkům. K naložení materiálu možno využít i části zpětného odraďu, který zatím neplní plánované úkoly. Doby na nástupišti, kdy se přivazuje bojová technika a přisunuje materiál, i kdy se materiál na nástupišti nakládá, využijí velitelé jak k informaci všech vojáků o úkolu a o situaci, tak i k prověření znalosti úkolů a stanovených signálů.

Politici pracovníci využijí této doby k zintenzivnění své činnosti, s níž začali ihned po svém příchodu do kasáren a v níž bez přerušení musí pokračovat za přesunu, i za příprav v prostoru shromáždění. Za součinnosti s funkcionáři stranických i mládežnických organizací přispívají k rychlému a přesnému i organisovanému provedení všech pláno-

vaných úkolů a zároveň k promyšlenému a iniciativnímu splnění úkolů nových, zejména tam, kde dochází k těžkostem a k zdržení.

Rovněž se připravuje veškerá technika k spolehlivému použití (vyčištění hlavní, převozných kuchyní, doplnění vodou), prověřuje se úplnost a použitelnost materiálu.

Využitím každé chvíle k plnění úkolů dosáhne se jednak znalosti úkolů i signálů všemi vojáky, jednak se zlepší připravenost i po materiální stránce.

Zvláště je důležité, že nebude ztrátových časů ani nepoklesne nálada vojáků čekáním na nástupišti.

Přesun do prostorů shromaždišť

Má-li být přesun proveden rychle, organisovaně, beze zmatku i bez jakýchkoli zdržení, musí být dobře připraven, řízen i zabezpečen. Prostory shromaždišť jsou známy jen malému počtu funkcionářů. Proto musí být připraven stručný, avšak vyčerpávající rozkaz pro přesun. Dlouhé vydávání rozkazu odnímá čas vykonavatelům; na to musí myslet všichni velitelé. I tu je vhodné mít připraveny náčrtky nebo zakresleny mapy s pochodovými osami i s potřebnými údaji v prostoru soustředění. Příprava přesunu vyžaduje provedení detailního průzkumu pochodových os, se zvláštním zřetelem na soutěsky, mosty, nebezpečná místa pro přesunující se vozidla a průzkumu prostorů shromaždiště.

Za shromaždiště volíme takový prostor, který má vhodné podmínky komunikační, maskovací, pro provádění zemních prací a ulehčuje obranu a ochranu proti nepřátelskému leteckému bombardování i proti zbraňům hromadného ničení.

Rozdělení prostoru soustředění jednotkám musí být provedeno s přihlédnutím na komunikace, rozmístění techniky, využití vodních zdrojů a zvlášť na úkol, který útvar nebo velitelství bude plnit po dosažení bojové pohotovosti. To znamená, že jednotky v shromaždišti musí být rozloženy tak, aby mohly co nejrychleji vyjet v sestavě, která je nejvhodnější pro pochod. Některé útvary bude třeba převézt do předpokládaného prostoru plnění bojového úkolu po železnici. To vyžaduje, aby byly dobře prozkoumány pochodové osy ze shromaždiště na nakládací stanice, jichž je třeba volit i prozkoumat několik, aby bylo možno nakládat současně na několika stanicích i v tom případě, že by některá stanice byla nepřítelem zničena. Rozptýlením na větší počet nakládacích stanic se zmenší i nebezpečí napadení nepřátelským letectvem.

K rychlému doručení rozkazů starších náčelníků i hlášení jednotek je účelné určit v shromaždišti místo podací stanice i velitelského stanoviště tak, aby je bylo lze snadno najít i v temné noci. Vzhledem k tomu, že velitelství i útvary budou v shromaždišti umístěny jen krátkou dobu, je výhodné, aby velitelská stanoviště byla umístěna blízko komunikací.

Na spolehlivém spojení jak za přesunu, tak v shromaždištích je závislá dobrá činnost štábů. Je-li štáb bez spojení, nemůže informovat velitele o situaci ani dodávat jeho rozkazy jednotkám, nemůže jim ani pomáhat a zůstává pasivním, ponechávaje všechno iniciativě nižších velitelů. Tu se musí plně projevit aktivnost všech náčelníků i štábů udržovat stále spojení, ať už radiovými signály nebo pohyblivými po-

jítky nebo raketami. V shromaždišti je možno zabezpečit spojení i telefonem nebo dálkopisem. K zřízení přípojky na stálou telefonní síť je třeba provést předem potřebné průzkumy a přípravy. Připojení je třeba projednat s orgány ministerstva spojů a zabezpečit materiálně tak, aby bylo provedeno v nejkratším čase a bylo plně spolehlivé a výkonné, neboť v době provedení bojového poplachu bude jistě požadavek na spojení veliký, uvážíme-li potřebu hovorů se staršími náčelníky a štáby i s místem posádky. Obsluha na stálých ústřednách v posádce musí být řádně poučena, kdy a komu a v kterém pořadí má hovory propojovat.

Během přesunu i v prostoru shromaždiště musí být správně organizována a dobře řízena pořádková služba. Jednotka k zabezpečení regulace musí být vyslána co nejdříve současně s odřadem k zabezpečení pohybu a s průzkumy, aby byly včas vytyčeny osy, postavení směrnicí, upevněny ukazatelé směru atd. Již pohyb prvních vozidel musí být na ose i v prostoru shromaždiště řízen tak, aby nedošlo ani k zbloudění, ani k zácpám na cestách. Vozidla musí používat vyhrazených os, neboť samovolným měněním os mohou být narušeny přesuny jiných útvarů a jednotky se mohou dostat na neudržované nebo nesjízdné úseky. O pochodové kázni platné při provádění přesunů za použití zbraní hromadného ničení a v noci není nutno se šíře rozpisovat, neboť řády stanoví jak vzdálenosti pochodových os, tak i vzdálenosti mezi proudy, mezi vozidly i zatemnění vozidel. Přesto nutno podtrhnout maskovací kázeň, bdělost a ostražitost, neboť i útvary ve vnitrozemí mohou provádět bojový poplach za rušivé aktivní činnosti nepřítele, který kromě letecké činnosti a získávání zpráv může vyvíjet i záškodnickou činnost.

Proto již od počátku vyhlášení bojového poplachu, po dobu jeho provádění i v době zahájení bojové činnosti, při provedení také po skončení bojového poplachu musí všichni vojáci bez rozdílu funkčního zařazení být vysoce bdělí a neopomínout nic z úkolů bojového zabezpečení. To se týká nejen osobní výzbroje důstojníků, spojek, řidičů, hlídek nebo oddílů určených pro různé úkony, ale i potřebného zesílení stráží u důležitých objektů. Toto zesílení je však třeba uvážit podle charakteru objektu, žádané doby střežení a podle vývoje situace. Tato otázka se nedá řešit šablonovitě prostým zdvojením stráží. Velké bdělosti je třeba při nakládání a převozu tajných písemností. Ty musí být dopravovány v uzavřených bednách pod stráží a pod dozorem důstojníka, který je přímo ve vozidle, kde jsou tajné dokumenty uloženy. Je stálou povinností nejen orgánů 6. oddělení nebo VKR, ale všech vojáků, aby ani nedbalým zacházením se spisy mimo ubytovací prostor, ani nesprávným použitím pojitek, zejména radia, nebylo prozrazeno nepříteli nic, čeho by mohl využít.

K zabezpečení přesunu se provádí kromě průzkumu cest do prostoru shromaždiště i jejich úprava a údržba. Špatně sjízdný úsek znamená podstatné zpomalení celého přesunu nebo zbytečné zdržení. Proto musí být všechny cesty stále sledovány a vyžadována jejich údržba prostředky státu, místní správy nebo i silami a prostředky ministerstva národní obrany, nestačí-li na to prostředky útvaru (svazku).

Velmi často jsou těžko sjízdné cesty do muničních skladů; cesty jsou úzké, není pamatováno na dvousměrnost provozu nebo na možnosti vyhýbek vozidel, ani na možnost cirkulace u samých skladových objektů.

Shromaždiště

Za řízení velitelů, za pomoci pořádkové služby i předem vyslaných vlastních ubytovatelů zaujímají jednotky vyhrazené prostory v shromaždišti. Při určování prostorů přihlíží se k tomu, aby nepřetínaly komunikace, kterých využívají i jiné jednotky. Do prostoru se zajišťují klidně a organisovaně tak, aby vozidla nezatarasovala cesty, aby nedocházelo k haváriím a k poškození techniky. Přitom se dbá, aby vozidla byla umisťována již tak, aby mohla snadno vyjet. Na tuto okolnost musí být pamatováno již při volbě prostoru, při provádění průzkumu, při plánování bojového poplachu i při všech nácvicích.

Útvary a velitelství zůstávají ve shromaždišti po různě dlouhou dobu. Závísí to na době začátku plnění vlastního bojového úkolu. Do shromaždiště se bude přivážet další materiál, zejména pro zásobování jednotek, a jednotky budou doplňovány na plánované počty osob i materiálu, čímž v prostorech shromaždišť vznikne značný pohyb. K udržení pořádku, k zamezení bloudění vozidel i hledání jednotek je třeba kromě dobré činnosti pořádkové služby také řízení a kontroly veliteli a štáby.

U vjezdových silnic se umisťují kromě stráží postavených k zajištění jednotek i materiálu také v potřebném počtu spojky, které očekávají a zavádějí proudy s materiálem i jednotlivá vozidla na určená místa. Jestliže se materiál musí překládat v prostorech shromaždišť z proudů vozidel provádějících přísun, vybírá se pro překládání vhodný prostor, aby se nemusel materiál přenášet a tak bylo šetřeno lidských sil.

Bojové zabezpečení

Otázky bojového zabezpečení je nutno řešit jak v plánu bojového poplachu, tak i při jeho provádění velmi pečlivě. Nesmějí být řešeny šablonovitě, aniž se přihlídí k zvláštnostem posádky, zejména pak k její vzdálenosti od státních hranic, k terénu, k velikosti posádky, k důležitým objektům v posádce samé nebo v okolí i k rozmístění protiletadlových, po případě protitankových útvarů v posádce.

V žádném případě nesmí být v bojovém zabezpečení opominuta protiatomová ochrana a protivzdušná obrana. Zvláště ve velkých posádkách je nutno počítat s možností napadení zbraněmi hromadného ničení, se silnou činností nepřátelského letectva, a připravit proto všechna opatření jak k samému boji s nepřátelskými letadly, k spolehlivému zabezpečení hlásné služby, tak i k vlastní ochraně a odstranění následků leteckého napadení. Vzhledem na provedené průzkumy prostorů shromaždišť i pochodových os může být v plánech protiatomové ochrany podrobně rozpracováno předem, jak vést radiační průzkum, jak použít chemických záloh, kam odsunout osoby zasažené radioaktivními látkami, kde rozvinout desaktivační místa, kterých zdravotnických zařízení civilního sektoru možno využít, kde a v jakém rozsahu rozvinout zdravotnická zařízení vojenská, odkud a v jakém počtu možno přisunout zálohy všech druhů materiálu k úhradě ztrát. Všechna uvedená i další opatření možno vyjádřit graficky na mapě nebo na schematu s potřebnými pro-počty v tabulkách a s objasněním v legendě.

Podobně je tomu i s protivzdušnou obranou, kde třeba zvláštní pozornost věnovat hlásné službě, a s protivýsadkovou obranou, která je často dosud nedoceněna. Mnozí velitelé široce řeší protitankovou obranu,

i když jsou ve vnitrozemí, ale zanedbávají otázku protivýsadkové obrany, ačkoliv jsou v jejich prostoru vhodné podmínky pro použití taktických výsadek nepřitele. Současně s řešením protivzdušné obrany je nutno řešit i tuto otázku a závčas vyčlenit dostatečné síly i prostředky k úspěšnému boji s nepřátelskými vzdušnými výsadek a k jejich zničení.

Někteří velitelé dosud nedoceňují ochranné vlastnosti lesů proti účinkům atomových zbraní ať již způsobeným tlakovou vlnou nebo zářením nebo ožehem. Lesy samy značně tlumí účinek atomových zbraní, a je-li současně vhodně využito nerovnosti terénu, úvozů, roklí, strží a jsou-li prováděny ihned okopové práce, jsou následky použití atomových zbraní podstatně sníženy.

Ochranný účinek lesa nepozbývá důležitosti ani při možnosti použití napalmu nebo jiných obdobných zápalných látek nepřitelem. V každém případě je nutno mít předem připraveny požární hlídky s potřebnými prostředky k hašení lesních požárů a s příchodem do prostoru shromaždiště, nebo jde-li o prostor VVP, i dříve provést protipožární úpravu lesů, t. j. zřizovat průseky, protipožární příkopy, odstraňovat snadno vznětlivé větve, chrastí a suchou trávu. Nejvhodnější je volit smíšený vzrostlý les. Mladý les je vzhledem na malou odolnost i snadné zapálení a malou pohyblivost vozidel v lese pro soustředění méně vhodný.

Útvary a jednotky bude třeba postupně vybavit technikou k hašení lesních požárů, jako motorovými ručními pilami, hasicími přístroji a pumpami a p.

Materiální zabezpečení

Při výdeji všech druhů materiálu, zejména pak zbraní a munice, musí být postupováno organizovaně, plánovitě podle předem připravených dokumentů a stvrzenek. Při výdeji musí být jasně zaznamenáno a v dokumentaci prokazatelně podchyceno, který materiál a komu byl vydán. To všechno vyžaduje, aby náčelníci, kteří materiál obhospodařují a při poplachu vydávají, měli sami jasno, kdo který materiál odebere, jak je každý voják výstrojen a vyzbrojen, kolik činí dávka první hotovosti, a samozřejmě aby znali přesné počty osob vybavovaných při bojovém poplachu.

Pro nakládání materiálu na vozidla je třeba vytvořit potřebný počet nakládacích skupin s nezbytnou zálohou, aby nakládání bylo plynulé i rychlé a aby skupiny nebyly v krátkém čase vyčerpány. Čím více je nakládacích ramp, dveří nebo vrat do skladů, tím rychleji lze odběr provést. Většinou bude nakládán materiál o velké tonáži. Proto je výhodné nakládání materiálu zmechanisovat, aby se ušetřilo pracovních sil i času. V našich skladech je mechanisace zatím minimální, a proto je na všech velitelích, štábích a zvláště pak na náčelnících skladů, aby se postarali o zařízení k mechanisaci nakládání i o jiné úpravy, které zabezpečí zrychlení výdeje materiálu ze skladů. Příslušní náčelníci musí důkladně promyslet regulaci a pohyb vozidel v prostorech skladů. Příslušné příjezdové a odjezdové cesty musí být předem zřetelně označeny. Také řidiči musí být prakticky přezkoušeni v tom, jak ovládají manévry v prostoru nakládání i vykládání. Často i nepatrné přízpůsobení, na příklad zřízení jednoduchých skluzů, přenosných nakládacích můstků, různých nosítek atd., ušetří pracovní síly a urychlí nakládání.

Jestliže provádí odběr v jednom skladě několik útvarů, musí náčelník posádky stanovit pořadí odběru podle naléhavosti úkolů jednotlivých útvarů. Útvary PVOS a letectva musí být vybaveny první. Po nich příjdou bojové útvary podle stanovené doby jejich pohotovosti a podle důležitosti jejich úkolů nebo podle rozkazu nadřízených velitelství. K řízení odběru a kontrole pořádkových orgánů se vysílají rázni důstojníci, kteří mají přehled o prováděných odběrech, s potřebným počtem schopných poddůstojníků a příslušníků mužstva. Aby byla usnadněna práce pořádkové služby a zachováno pořadí podle naléhavosti úkolů, označují se vozidla značkami nebo číslicemi čitelnými i v noci.

Dosažení bojové pohotovosti je v podstatné míře závislé na pojízdnosti automobilů a bojových, řadových a speciálních vozidel. Každé nepojízdné vozidlo snižuje bojovou pohotovost útvaru, každý řidič, který chybí na potřebné počty, vyrazuje jedno vozidlo nebo tank, snižuje možnost odvozu střeliva, vybavení jednotky bojovou technikou nebo jiným potřebným materiálem. Proto přípravou největšího počtu spolehlivých řidičů, jejich výcvikem v pohotovosti být včas u vozidla a nastoupit s vozidlem plně spolehlivým a připraveným k jízdě a k plnění úkolu a stálou péčí o vozidla všech druhů, tvoří se předpoklady pro včasné dosažení bojové pohotovosti s plným materiálním zabezpečením.

Je odpovědným úkolem technických orgánů i velitelů všech stupňů, aby nejen vychovávali kvalitní řidiče, ale aby každodenní kontrolou navykli řidiče udržovat vozidla neustále v největším stupni bojeschopnosti.

Poněvadž často vozidla útvaru nestačí odvézt všechen předepsaný materiál, je třeba naložit jenom tolik materiálu, kolik útvar (svazek) na svých vozidlech uveze. Přitom musí velitel stanovit, který materiál vezme útvar s sebou, a přesvědčit se o tom, že je naložen takový materiál, který zabezpečuje bojeschopnost útvaru, t. j. především munice, PHM, spojovací a ženíjní materiál, a potom teprve ostatní druhy materiálu, do jaké míry stačí ložná plocha vozidel. K snížení tonáže nákladů musí velitelé všech stupňů prověřit naložený materiál, neboť jednotky berou často s sebou materiál, který k plnění bojového úkolu nutně nepotřebují, nebo i materiál nad počet skutečného početního stavu osob a zbraní. Všechna vozidla musí kromě toho mít pohyblivou zálohu PHM na vozidlech v potřebném a dostatečném rozsahu a mít doplněny PHM na předepsané normy. Záloha se umístí v prostoru shromaždiště tak, aby nebyla činností nepřítele jedním zásahem zničena.

Ústroj vojáků musí být předem připraven do poslední součástky. Důstojníci mají mít připraven stanovený ústroj na svých pracovištích v kufrech s vloženým seznamem věcí. Věci, kterých běžně používají v zaměstnání, jako pistole, ochranné masky, dalekohledy, busoly atd., mají mít uloženy odděleně a vloží je do kufru teprve při provedení bojového poplachu.

Je výhodně ukládat na pracovišti některé výstrojní součástky, na př. vysoké boty a jezdecké kalhoty, aby byl ušetřen čas, kdyby byl bojový poplach vyhlášen v době zaměstnání.

Při výdeji materiálu nesmí se zapomenout na naložení záložního materiálu, záložních součástek a konservačních prostředků.

Materiál se nakládá plánovitě na určená vozidla podle směrnic pro nakládání materiálu na motorová vozidla. Materiál musí být ukládán tak, aby bylo co nejvíce využito ložné plochy vozidel, aby byl materiál

správně rozdělen na jednotlivá vozidla a upevněn tak, aby ani při dopravě po špatných komunikacích a v terénu nedošlo k poškození. Při nakládání materiálu ukládají se součástky a nářadí, kterých bude třeba při přesunu i v prostoru shromaždiště, tak, aby byly snadno přístupné, aniž by musel být ostatní materiál skládán s aut.

Osvědčují se různá přizpůsobení na automobilech, která jednak usnadňují nakládání, uložení i zabezpečení nákladů, jako jsou nosná oka, lišty, závěsy atd. Nakládání materiálu se provádí opatrně, aby nebyl poškozen a aby nedošlo k jeho znehodnocení dřívě, než se ho použije k určeným účelům.

Všeho toho lze dosáhnout methodickým a plánovitým nácvikem. Jestliže jednotlivé úkony s výdejem a odběrem materiálu i s jeho uložením na dopravní prostředky nebudou do nejmenších podrobností nacvičeny za různých podmínek, ve dne i v noci, v létě i v zimě, nebude dosaženo potřebné rychlosti v nakládání i v bezpečném uložení materiálu na vozidla. Kolik je třeba zručnosti k rychlému naložení munice do tanků, kolik organisovanosti při odběru PHM!

K získání rychlosti a zručnosti při nakládání je třeba, aby příslušníci nakládacích skupin věděli přesně, co a kde budou nakládat. Proto nesmějí být při nácviku příslušníci nakládacích skupin často měněni, neboť by nezískali potřebnou zručnost v nakládání, zvláště za ztížených podmínek (noc, déšť, mráz).

O zajištění skladů a jiných obdobných objektů po stránce bezpečnostní a o stálém udržování všech opatření i jejich zdokonalování nebudu se rozpisovat. Je to povinností všech náčelníků odpovědných za sklady i všech skladníků a zaměstnanců v těchto objektech. Vzhledem na nové bojové prostředky a na rozsáhlé použití napalmu zaslouží si zvláštní pozornosti požární opatření.

Jednou zdánlivě malou, ale svým významem důležitou otázkou je uschovávání klíčů. Klíče jsou zpravidla u uživatelů a duplikáty u starších náčelníků. Aby byl zabezpečen výdej materiálu příslušnými zástupci náčelníků skladů, jsou-li náčelníci nedosažitelní, bude v některých případech účelné, dovoli-li to druh uloženého materiálu a bezpečnostní nařízení, aby byly jedny klíče uloženy v zapečetěných obalech nebo schránkách u dozorcích orgánů. Podobně to lze zařídit s klíči od trezorů, kde je uložen plán bojového poplachu nebo jeho přílohy, podle nichž se činnost provádí.

Bezpečnost náčelníků skladů a osob majících klíče od trezorů vyžaduje, aby tito funkcionáři byli při cestě na pracoviště ozbrojeni, po případě aby měli ozbrojený doprovod, což je zvlášť žádoucí u odlehlých skladů.

Skupiny pro nakládání jsou určovány co možná z organicky celých jednotek i s veliteli, s fyzicky zdatným mužstvem. Na zesílení, vystřídání a při rozsáhlejší nakládání se určují dostatečně silné skupiny pro práci ve směnách.

Počet koloběhů munice je závislý na počtu pojízdných aut i šoférů. Je-li muniční sklad blízko nástupiště, přiváží se střelivo na prvním koloběhu nástupiště. V některých případech tam, kde je muniční sklad blíže shromaždiště, bude výhodnější dovézt střelivo přímo do prostoru shromaždiště.

Vzhledem k tomu, že většina vojáků nezná hlavní shromaždiště, musí velitelé včas stanovit, kam má být střelivo nebo jiný materiál dovezen, aby proudy nezajížděly do záložního prostoru a neztrácely čas.

Plná moc pro odběr musí být připravena tak, aby zněla na doručitele, nebo je-li vydána na jméno, nutno určit několik osob, aby pro nedosažení jednotlivce nenastalo celkové zdržení odběru.

Pro rychlý výdej materiálu je důležité jeho přehledné uložení ve skladu, umožňující dobrou manipulaci. Je třeba také v potřebném rozsahu připravit vhodné obaly a nádoby, zvláště na drobný materiál. Při rozlehlých skladech vydává se materiál u několika vchodů, aby nemusel být daleko přenášen a aby mohl být nakládán na několik vozů najednou. K tomu ke všemu je třeba v některých skladech provést stavební i jiné úpravy, jako rozšíření dosavadních vchodů nebo vybudování nových vchodů a oken, zřízení nakládacích ramp, vhodně upravit prostor kolem skladu a zvládnout cirkulaci. Některé tyto i další úpravy možno provést svépomocí útvaru, jiné je nutno plánovat, finančně i materiálně zabezpečit, pořídit projekt a uplatnit v rámci požadavků na údržbu a opravy kasárenského fondu nebo v rámci požadavků na investiční výstavbu prostřednictvím stavebních orgánů.

Žádná práce, která zabezpečuje zvýšení bojové pohotovosti, není marná a nelze ji také posuzovat jako zbytečné vydávání finančních prostředků.

Hlášení

Plánem bojového poplachu se stanoví způsob a provedení hlášení. Význam hlášení je dosud často nedoceňován jak při běžném výkonu služby, tak při cvičeních. Velitelé a štáby se sami prohřešují nejen proti úplnosti a včasnosti hlášení jimi odesílaných, ale trpí to i svým podřízeným, nedomáhají se hlášení od nich a nevyvozují důsledky z nedostatků v předkládání hlášení.

K plánu bojového poplachu je třeba připojit přílohu zpracovanou nejlépe formou tabulky, v níž se stanoví v časovém sledu předmět hlášení, komu, kdy, jakým způsobem hlásit, při čemž se ve volných sloupcích zapisuje, kdy byla hlášení odeslána, kdo je přijal, po případě s odvoláním na stvrzenku, u očekávaných hlášení se poznamená, kdy hlášení došlo nebo kdy bylo urgováno.

Je-li takováto přehledná tabulka připravena a je-li jí použito jako pracovního dokumentu, je záruka, že se nezapomene na žádné hlášení. Je zároveň ukazatelem jak vlastní činnosti, tak i činnosti podřízených a zároveň ihned ovšem k zákroku tam, kde se povinnost hlášení neplní. To přispívá k důslednosti v plnění úkolů i k výchově podřízených velitelů a štábů.

Nácviky

Rychlého provedení bojového poplachu se nedosáhne bez plánovitého a cílevědomého provádění nácviků. Jako je tomu u mnoha odvětví vojenské činnosti, tak zejména v tomto odvětví, kdy jde o čas, dokonce o vteřiny, kde může nastat složitá situace, po případě komplikovaná bojovou činností nepřítele, je bezpodmínečně nutno dosáhnout pevných návyků při provádění různých úkonů. Nácviky musí být methodické, od

jednoduchých úkonů k složitým, musí být prováděny a opakovány za různých podmínek, na př. bez osvětlení, za mrazu, s menším počtem osob, než je plánováno, aby se dosáhlo připravenosti za všech okolností. Péči starších náčelníků možno provádět instrukčně methodické ukázky provedení bojového poplachu u rot, praporu nebo jiné jednotky s ukázkou činnosti velitelů, štábů, dozorčích orgánů, odeslání spojek, evidence, vydávání materiálu, nakládání nesourodého materiálu na vozidla, vyslání speciálních odřadů s ukázkou jejich složení, s přípravou bojové techniky i ukázkou cirkulace u skladů. Návčky nutno plánovat tak, aby útvar byl vždy bojeschopný — i po příchodu povolanců, kterých může být použito jen k pomocným úkonům. V nácvicích se musí pokračovat po celou dobu výcvikového roku až k úplnému provedení bojového poplachu s veškerým materiálním zabezpečením. Jako pokračování bojového poplachu se pak plánuje taktické cvičení, u letectva s provedením leteckého manévru. Životem v polních podmínkách se v průběhu cvičení jednotka připravuje na plnění nejtěžších bojových úkolů.

Návčky se provádějí do různých prostorů shromaždišť. Bylo by methodicky nesprávné provádět nácvik stále do téhož prostoru t. zv. záložního. Prostory je nutno měnit, zejména při nácvicích, kde je učebním úkolem průzkum os, činnost OZP, organisace zabezpečení pohybu, průzkum prostorů shromaždiště, jeho rozdělení na jednotky, i obrana a ochrana tohoto prostoru. Měněním těchto prostorů dosáhne se zlepšení nácviků; prostor hlavního shromaždiště zůstane utajen. Jinak se při soustavném nácviku do zřejmě méně výhodného prostoru stává hlavní prostor nápadný vojákům, kteří znají okolí posádek. Tedy neulehčovat nácviky, nýbrž měněním situací při nácvicích, vydáváním doplňkových rozkazů přibližovat nácviky co nejvíce skutečnosti, učit iniciativě i vychovávat štáby.

Přitom je třeba už skoncovat s rozlišováním bojových poplachů na »skutečné« a »cvičné«. Směrnice ministra národní obrany pro udržování stále bojové pohotovosti neznají »cvičný« poplach. Skončováním s »cvičnými« poplachu, které záležely v uvědomění, svozu a nástupu, nutno současně skoncovat s každým ulehčováním a nedoceňováním nácviků a suponováním činnosti. Všechno, i ten nejmenší úkon, nutno provádět pod zorným úhlem, že je to součást celkového provedení bojového poplachu.

Provedením nácviku však práce nekončí. Jak po skončení každé prověrky bojové pohotovosti, tak i na konci každého nácviku musí velitel provést vyhodnocení, při němž poukáže na to, co bylo dobře provedeno, vytkne všechny chyby a nedostatky a ukáže, jak je co nejrychleji odstranit. K nápravě nedostatků, jejichž odstranění vyžaduje delší doby, vypracuje se časový plán. Úkoly stanovené k odstranění nedostatků se časově vymezí a soustavně se prověřuje, zda byly řádně provedeny. O výsledcích nácviků a prověrek se podává hlášení adresované přímo veliteli nebo náčelníkovi štábu. Vzhledem k významu a důležitosti utajení dosaženého stupně bojové pohotovosti neuvádějí se výsledky prověrek ani v souhrnném operačním hlášení. S výsledky prověrky nesmějí být seznamovány nepovolané osoby; proto je nutno provádět rozbor se zřetelem na rozsah účastníků rozboru a některé otázky probrat jen se zvlášť určenými důstojníky.

Závěr

Vím, že tento článek nevyčerpal ani všechny podstatné otázky bojového poplachu, neboť lze hlouběji rozebrat bojové zabezpečení, spojení, bdělost a ostražitost i materiální zabezpečení. Zvláště po speciálnosti druhů vojsk, letectva, tankového a mechanisovaného vojska, protivzdušné obrany státu i týlových zařízení při spolupráci důstojníků, poddůstojníků, mužstva a občanských zaměstnanců vojenské správy na základě praktických zkušeností jak z plánování, organisování i provádění možno přispět k podstatnému zvýšení bojové pohotovosti zevšeobecněním poznatků na velitelských shromážděních nebo vhodnou publikační činností.

I tím se přispěje k úspěšnému splnění jednoho z hlavních úkolů naší armády v novém výcvikovém roce, t. j. rázně zvýšit stupeň bojové pohotovosti vojsk.

Poznámka redakce

Do Vojenské mysli byl zařaděn článek plukovníka Emila Němce jako první toho druhu. Obsahuje otázky velmi důležité a aktuální, kterým je třeba věnovat pozornost zejména v současné době, ale i v příštích ročnících Vojenské mysli.

Autor upozorňuje v závěru na to, které otázky by bylo ještě třeba hlouběji rozvést. Redakce Vojenské mysli vyzývá čtenáře Vojenské mysli, zejména specialisty druhů vojsk, aby doplnili tento příspěvek svými připomínkami a zkušenostmi, po případě, aby zaslali redakci dotazy na otázky, které jsou jim nezcela jasné a potřebují podle jejich soudu bližšího objasnění.